

Ірина Гайдай,

*кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач
кафедри педагогічних технологій та мовної
підготовки,
Державний університет «Житомирська
політехніка»,*

Яна Данилівська,

*спеціаліст першої категорії,
викладач іноземної мови
Головинського вищого професійного училища
нерудних технологій*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сучасний етап розвитку освіти характеризується активною інтеграцією цифрових технологій у всі аспекти навчального процесу. Цифровізація торкається не лише організаційних аспектів викладання, але й суттєво змінює зміст та методи навчання. В умовах глобалізації та зростання ролі англійської мови як засобу міжкультурної комунікації, викладачі англійської мови зіштовхуються з новими викликами і можливостями. У цьому контексті підготовка викладача англійської мови повинна відповідати сучасним вимогам, включаючи не лише лінгвістичну та педагогічну компетентність, але й високий рівень цифрової грамотності.

Цифрові технології відкривають нові горизонти для викладання іноземних мов, зокрема завдяки інтерактивним платформам, віртуальним класам, мобільним додаткам і мультимедійним ресурсам. Однак, незважаючи на величезний потенціал цифрових інструментів, їх впровадження в освітню діяльність викликає ряд питань. Серед них – недостатній рівень

підготовки педагогів до роботи з цифровими платформами, брак технічних ресурсів та складність адаптації традиційних методик до нових умов [1].

Цифровізація освіти стає важливим трендом у сучасному світі, трансформуючи традиційні підходи до навчання і відкриваючи нові перспективи для викладачів та студентів. Використання цифрових технологій у процесі викладання дозволяє створити інтерактивне і динамічне освітнє середовище, яке підтримує гнучкість, індивідуалізацію навчання та забезпечує доступ до величезного масиву освітніх ресурсів.

Однією з ключових можливостей цифровізації є підвищення доступності освіти. Завдяки онлайн-платформам, віртуальним класам та дистанційному навчанню здобувачі освіти з будь-якої точки світу можуть отримати доступ до освітніх матеріалів і курсів, які раніше були недоступними. Це особливо актуально для здобувачів освіти, які живуть у віддалених регіонах або мають обмежений доступ до якісної освіти.

Цифрові інструменти також дозволяють індивідуалізувати навчальний процес, адаптуючи його до потреб і темпу навчання кожного здобувача освіти. Викладачі мають можливість використовувати інтерактивні завдання, мобільні додатки та онлайн-тести для більш ефективного навчання здобувачів освіти, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу [2].

Проте, цифровізація несе і значні виклики. Перш за все, вона вимагає від викладачів нових компетенцій – цифрової грамотності, вміння працювати з освітніми платформами, створювати інтерактивний контент і використовувати онлайн-інструменти для оцінювання знань. Багато викладачів зіштовхуються з труднощами адаптації до нових технологій через

відсутність належної підготовки чи технічної підтримки. Це вимагає розробки та впровадження нових програм професійного розвитку викладачів, що допоможе їм ефективно використовувати цифрові інструменти.

Іншим важливим викликом є цифрова нерівність – не всі учасники освітнього процесу мають рівний доступ до технологій та інтернету, що створює проблеми для тих, хто навчається або викладає у менш забезпечених регіонах.

Таким чином, цифровізація освіти пропонує великі можливості для покращення якості навчального процесу, але водночас вимагає від освітян гнучкості та готовності адаптуватися до змін. Підвищення рівня цифрових компетенцій викладачів, а також забезпечення рівного доступу до технологій є критично важливими умовами успішної реалізації потенціалу цифрової освіти.

Зі зростанням впливу цифрових технологій викладач перетворюється на цифрового модератора, чия роль полягає не стільки в передачі знань, скільки в організації освітнього середовища, яке підтримує активне, самостійне навчання здобувачів освіти. Основними змінами в ролі викладача є такі:

- Фасилітатор або наставник: викладач більше не є єдиним джерелом знань. Завдяки доступу до інформаційних ресурсів в Інтернеті здобувачі освіти можуть знаходити знання самостійно. Роль викладача тепер полягає в тому, щоб направляти здобувачів освіти, допомагати їм критично оцінювати інформацію, вирішувати проблеми і розвивати навички самостійного навчання.

- Цифровий модератор: викладач управляє цифровими навчальними платформами (Moodle, Google Workspace for

Education тощо), онлайн-інструментами для комунікації, а також ресурсами, що використовуються в дистанційному та змішаному навчанні. Він створює завдання в цифрових середовищах, модерує онлайн-дискусії та контролює прогрес здобувачів освіти за допомогою цифрових інструментів.

- Розробник навчальних матеріалів: традиційні підручники доповнюються цифровими ресурсами: інтерактивними відео, онлайн-тестами, віртуальними лабораторіями тощо. Викладач повинен уміти розробляти, налаштовувати і використовувати такі матеріали, щоб підтримувати мотивацію та інтерес здобувачів освіти до навчання.

- Оцінювач у цифровому середовищі: окрім класичних форм оцінювання, викладач має вміти застосовувати автоматизовані системи перевірки знань, аналізувати результати тестів у реальному часі та надавати зворотний зв'язок через цифрові платформи. Це дозволяє прискорити процес оцінювання та зробити його більш прозорим і адаптивним до потреб здобувачів освіти.

- Постійний учень: Щоб залишатися актуальним у цифровому світі, викладачі повинні постійно оновлювати свої знання і вміння. Це передбачає участь у програмах підвищення кваліфікації, освоєння нових технологій та їх інтеграцію в освітній процес. Безперервне навчання стає важливою частиною професійного розвитку викладача.

Онлайн-платформи дозволяють організовувати навчальний процес повністю дистанційно або у змішаному форматі. Серед найпопулярніших платформ:

- Google Classroom – система для управління навчальними матеріалами, де викладач може організувати завдання, тести та обговорення.

- Moodle – гнучка система для створення навчальних курсів, що підтримує інтеграцію різних мультимедійних ресурсів та інструментів для оцінювання.

Мобільні додатки забезпечують доступ до навчальних матеріалів у будь-який час та з будь-якого місця, що дозволяє студентам удосконалювати свої навички самостійно. Найпопулярніші додатки для вивчення англійської мови включають:

- Duolingo – інтерактивний додаток для вивчення англійської з використанням гейміфікації. Пропонує практичні завдання для розвитку навичок слухання, читання, письма та говоріння.

- Memrise – додаток для вивчення лексики за допомогою асоціативних методик та інтерактивних вправ.

- Babbel – платформа для розвитку мовленнєвих навичок через діалоги та практичні вправи.

Вивчення мови часто вимагає розвитку навичок аудіювання, тому відео- та аудіоконтент є надзвичайно корисним для занять. Серед основних інструментів:

- YouTube – величезний ресурс навчальних відео з англійської мови, уроків від викладачів та мовних каналів.

- TED Talks – платформа з лекціями на різні теми англійською мовою, що допомагає студентам практикувати аудіювання та збагачувати словниковий запас.

- Podcasts – аудіоплатформи, де можна знайти подкасти на різні теми англійською мовою, такі як *BBC Learning English* або *The English We Speak*.

- Лабораторія Randall's ESL Cyber Listening Lab – онлайн-ресурс, створений для розвитку навичок аудіювання у вивченні англійської мови.

- EnglishCentral – віртуальна лабораторія, що пропонує відеоуроки з інтегрованою системою перевірки вимови.

Для залучення здобувачів освіти до активного навчання використовуються цифрові ресурси, що дозволяють інтерактивно виконувати завдання або грати в мовні ігри. Деякі з них:

- Kahoot! – платформа для створення інтерактивних вікторин і тестів, яка підтримує гейміфікацію та змагання між учасниками.

- Quizlet – інструмент для створення флеш-карт і тестів на основі нової лексики або граматичних правил.

- Storybird – платформа для створення власних історій англійською мовою, яка розвиває креативність та письмо.

Соціальні мережі також стають інструментами для вивчення мови, оскільки забезпечують постійну комунікацію англійською. Серед них:

- Facebook, Instagram – на цих платформах створюються тематичні групи для спілкування англійською мовою, а також профілі, присвячені вивченню англійської з щоденними постами та завданнями.

- Telegram, WhatsApp – месенджери використовуються для групових чатів англійською, де можна практикувати мову у неформальній обстановці та отримувати швидкий зворотний зв'язок.

Використання цифрових словників значно спрощує процес пошуку нових слів та їх значень. Найпопулярнішими є:

- Cambridge Dictionary – надає точні визначення англійських слів, їх вимову, приклади вживання та переклад на інші мови.

- Linguee – поєднує функції словника та контекстного перекладача з численними прикладами вживання.

- Google Translate – популярний інструмент для швидкого перекладу текстів, хоч і менш точний у порівнянні з професійними словниками.

Підготовка викладача до уроку англійської мови в умовах сучасної освіти має бути комплексною і адаптованою до нових вимог і технологій. Зміст і форми підготовки повинні враховувати як традиційні методики навчання, так і інноваційні цифрові інструменти, що забезпечують ефективність навчального процесу.

Використання цифрових інструментів у навчанні англійської мови представляє собою значний прогрес у сучасному освітньому середовищі. Цифрові інструменти дозволяють адаптувати навчальні матеріали до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Це створює можливості для персоналізації навчання, що може сприяти кращому розумінню і засвоєнню матеріалу [3].

Отже, цифрова освіта має значний позитивний вплив на сучасних здобувачів освіти, сприяє підвищенню якості знань, формуванню високоякісних кадрів для ринку праці й забезпеченню доступу до новітніх технологій та знань. Тому, важливо продовжувати розвивати та підтримувати цей процес для досягнення кращих результатів у навчанні та формуванні майбутнього покоління кваліфікованих фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Биков В.Ю., Буров О.Ю. Цифрове навчальне середовище: нові технології та вимоги до здобувачів знань / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Збірник

наукових праць. Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2020.
Випуск 55. С. 11-

21. URL: <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2434>

2. Гончарова І.П. Цифрові технології в освіті як засіб покращення доступності та ефективності навчання. URL: <http://surl.li/mhoxb>.

3. Цифрова компетентність вчителя DigCompEdu [Електронний ресурс]. – URL: <http://dystosvita.blogspot.com/2018/04/digcompedu.html>.